

Національний університет водного господарства та природокористування
Надслучанський інститут
Кафедра гуманітарних та загально технічних дисциплін

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Основи філософії		«Fundamentals of Philosophy»	
Шифр за ОП	OK.3	Code in Educational Program	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: Bachelor's (first)	
Галузь знань Аграрні науки та продовольство	20	Fields of knowledge Agrarian and Food Studies	
Спеціальність Лісове господарство	205	Fields of study: Forestry	

Силабус навчальної дисципліни «Основи філософії» для здобувачіввищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство». Березне. 2023. 50 с.

ОПП на сайті інституту

<https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/files/195/-/471/-----2022-.pdf>

Розробник силабусу: Вибойчик Оксана Остапівна

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 8 від «08» 08. 2023 року

Завідувач кафедри

Вибойчик О. О.

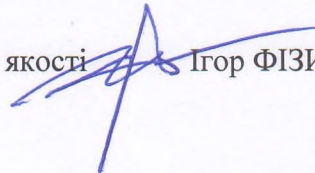
Керівник освітньої програми

Ігор ФІЗИК, канд. с.-г. наук, доцент

Схвалено науково-методичною радою з якості Навчально-наукового інституту
Протокол № 1-23 від «01 » 09. 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості

Ігор ФІЗИК, канд. с.-г. наук, доцент

Загальна інформація	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	
Спеціальність	205 Лісове господарство
Рік навчання, семестр	4 рік навчання, 7 семестр
Кількість кредитів	3
Лекції:	16 годин / 6 годин
Лабораторні заняття:	14 години / 4 години
Самостійна робота:	60 годин / 80 годин
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА	
Лектор	Вибойчик Оксана Остапівна Як комунікувати : 0961332501 Робочій e-mail: o.o.vyboichyk@lis.institute
	

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі

Актуальність. Навчальна дисципліна «Основи філософських знань» буде корисною тому, що формування та розвиток сучасної світоглядно-методологічної парадигми неможливе без філософії як теоретичної основи людського світобачення. Філософія не тільки формує критичне мислення, але і допомагає виробити свою життєву позицію, на яку можна спиратися роками, дає вміння вибрати оптимальний спосіб дій в складній ситуації, де немає єдиного вірного рішення. Цей курс спрямовано на оптимізацію знань студентів щодо сучасної науки, створення загальнокультурного базису, підготовку молодих фахівців до самостійної наукової роботи та орієнтацію в сучасному інформаційному світі. Курс «Основи філософії» дає можливість студентам отримати необхідні знання про сучасний рівень розвитку світової філософії та оволодіти умінням застосовувати філософські знання в безпосередній практичній та науковій діяльності.

Метою вивчення дисципліни «Основи філософських знань» є розуміння сутності філософії як науки і форми суспільної свідомості в її історичному розвитку, місця та ролі філософії в розвитку загальнолюдської культури,

сутності й розвитку філософської думки в Україні, її місця в загальному розвитку історії філософії і сучасного світового процесу; вивчення основ філософської культури, формування необхідних методологічних принципів та навичок аналізу предметів і явищ реального світу, і насамперед, соціально-економічних. Для досягнення мети поставлені такі **основні завдання**:

- вивчення історії філософії та її органічної складової – історії української філософії, ознайомлення з найбільш відомими авторами філософських систем, їх головними працями;
- вивчення принципів пізнання та методів пізнавальної діяльності;
- розвиток загальної ерудиції та філософської культури мислення.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://md.lis.institute/course/view.php?id=38>

Компетентності

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 7. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії

ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1. Володіти гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення питань майбутньої фахової діяльності;

ПРН 3. Застосовувати знання та навички із загальної та професійної підготовки для вирішення виробничих завдань;

ПРН 4. На основі гуманітарних і професійних знань формувати етикодеонтологічні засади для співпраці в колективі та спілкування із суб'єктами груп контактування. Проявляти позитивну професійну, соціальну та емоційну поведінку і адаптувати її до системи загальнолюдських цінностей;

Крім того здобувач навчиться:

- реферувати оригінальні філософські тексти й розуміти їх місце в системі філософського знання;
- аналізувати сучасні проблеми, що виникають в соціальній, професійній і індивідуальній життєдіяльності;
- застосовувати категоріально-понятійний апарат філософії як методологічну основу для досліджень в рамках окремих дисциплін;
- виробляти вміння істинної комунікації, ведення дискусії, переконливого та аргументованого відстоювання власної точки зору з повагою до індивідуального та культурного різноманіття;
- відшукувати оптимальні рішення щодо проблем, які виникають в соціальній, професійній та індивідуальній життєдіяльності на основі застосування принципів філософського мислення та загальнофілософської методології.

1. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми: «Лісове господарство» першого бакалаврського рівня вищої освіти за спеціальністю 205 «Лісове господарство» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

1. Знання:

- основні поняття та теорії світової історії філософії;
- основні етапи розвитку світової філософії та її органічної складової - української філософії;
- історію філософії та її сучасні проблеми; - онтологічні проблеми суспільства; - філософські проблеми цивілізації та культури;
- біофізичні закономірності, покладені в основу розвитку природи та життєдіяльності людини; - механізми дії зовнішніх факторів на екосистему;
- сучасні інформаційні технології; - способи одержання наукової та професійної інформації;
- джерела одержання потрібної інформації

2. Уміння:

- використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності;
- застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності;
- оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності;
- використовувати знання для аналізу, узагальнення та пояснення явищ сучасного буття;
- володіти методологією пізнання;
- упорядковувати, оцінювати, класифікувати одержану інформацію;
- узагальнювати одержану інформацію, готувати рекомендації щодо подальшого її використання.

3. Комунікація:

- Застосування демократичних принципів та понять громадянського суспільства для вирішення конкретних завдань життя;
- Формування власної позиції щодо моральних, культурних, наукових цінностей та їх застосування в усіх сферах життєдіяльності;
- Застосування філософських принципів та понять для вирішення конкретних науково-практичних завдань;
- Уміння здійснювати комунікативні зв'язки з тримачами джерел інформації.

4. Автономність та відповідальність:

- Усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України;
- Удосконалювати теоретичні знання з розвитку демократичного суспільства;
- Обґрунтовувати свою світоглядну та громадську позицію відповідно до отриманої інформації. Формувати та висловлювати власну думку;
- Удосконалювати інформаційну грамотність та оптимальне застосування її в професійній діяльності. Відповідати за поширення недостовірної інформації.

3. Структура дисципліни

Тема № 1. Вступ в дисципліну «Основи філософських знань».

Перелік питань/завдань, що вносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософія як знання про світ 2. Філософія як гранично абстрактне мислення 3. Філософія як наука 4. Філософія як світогляд 5. Структура філософських знань	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горлач М.І. Філософія URL: http://ellib.org.ua/books/philosofy/fil4/index.html 2. Гринів О. І. Філософія: курс лекцій для аспірантів. Львів : Тріада плюс, 2016. 364с 3. Гринів О. Історія української філософії. Львів : Тріада плюс, 2015. 302 с. 4. Довгань А. Філософія: лекційний курс для аспірантів технічних спеціальностей: (конспективний виклад). Тернопіль: Видавництво ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 316 с.

<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософія як знання про світ 2. Філософія як гранично абстрактне мислення 3. Філософія як наука 4. Філософія як світогляд 5. Структура філософських знань 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Стрельник О.Н. Основи філософії. Підручник. 2014. URL: https://stud.com.ua/57168/filosofiya/osnovi_filo_sofiyi 2. Іванова К. Філософія: кредитно-модульний курс: підручн. для студентів вищих навч. закладів. [та ін.]; за заг. ред. К.А. Іванової. Х. : НФаУ : Золоті сторінки, 2014. 472 с. 3. Кулик О.В. Філософія : Навчальний посібник для вищих навчальних закладів III - IV рівнів акредитації/ О.В. Кулик. Дніпропетровськ: Монолит, 2013. 692 с. 4. Воронюк О.Л. Філософія: підручник / О.Л. Воронюк. 3-є вид., переробл. та допов. К. : ВСВ «Медицина», 2018. 216 с.
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Записати у словник наступні поняття: філософія, рефлексія, релігія, мистецтво, філософування, світогляд, категорії, метод, діалектика, феноменологія, герменевтика, трансцендентальний, міф, релігія, віра, релігійний культ, наука, монізм, дуалізм, плюралізм. 2. Підготовка есе з таких тем: <ol style="list-style-type: none"> 1. Чому в античності філософія розуміється як «любов до мудрості»? 2. Чому філософію називають вченням про призначення людини? 3. В чому полягає особливість філософського пояснення світу? 3. Підготовка рефератів з тем: <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософія і наукова картина світу в ХХ ст. 2. Основні світоглядні орієнтації людини. 3. Особливості сучасного розуміння філософії. 4. Світогляд як спосіб орієнтації людини всвіті. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основи філософських знань. Підручник онлайн. URL: https://subject.com.ua/philosophy/osnovi/index.html 2. Основи філософських знань. Підручник. Для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня – молодший спеціаліст. / В.А.Буслинський, П.І. Скрипка. За ред. В.А. Буслинського. – Львів: –Новий Світ – 2000», 2020.– 352 с. URL: http://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Osnovy-filosofs-kykh-znan-.pdf 3. Сандюк Л.О Основи філософії. Навчальний посібник. Київ. ЦНЛ2019. 412с. 4. Губерський Л. Філософія. Підручником для вузів. Фоліо. 2018. 621с. 5. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Підручник. К.: Центручбової літератури, 2020. 1028 с.

<p>5. Історичні типи світогляду. 6. Філософські типи світогляду.</p>	<p>https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/gorlach_m_i_osnovi_filosofskikh_znan_filosofija_logika_etika_estetik_a_religieznavstvo_pidruchnik/27-1-0-3128</p>
--	--

Тема № 2. Східна та антична філософія.

<p>Перелік питань/завдань, що вноситься на обговорення/опрацювання</p>	<p>Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси</p>
---	---

<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зародження філософської думки. Східний та західний типи культури і філософування. 2. Своєрідність давньоіндійської філософії. Буддизм. 3. Філософія Стародавнього Китаю. Конфуціанство і даосизм. 4. Натурфілософські ідеї давньогрецької філософії. 5. Класичний період розвитку античної філософії (Сократ, Платон, Аристотель). 6. Філософія елліністичного періоду. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Стрельник О.Н. Основи філософії. Посібник. 2015. https://stud.com.ua/57168/filosofiya/osnovi_filosofiyi 2. Філософія. 2-ге видання. Базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів За ред. Губерського Л. К: Фоліо, 2020. 624 с. 3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с http://ellib.org.ua/books/philosophy/fil4/index.html 3. Філософія. Навчальний посібник / Щерба С.П., Щедрін В.К., Заглада В.К. Київ: МАУП, 2004. 216 с. URL: http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-12.html
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні риси та особливості східної філософії. 2. Філософські ідеї конфуціанства, даосизму, буддизму. 3. Пошуки першопричини світу філософами мілетської школи (Фалес, Анаксимандр, Анаксімен) натурфілософія та діалектичні ідеї Геракліта. Ідеалізм Піфагора. Атомізм Демокріта. 4. Антропологічний поворот в античній філософії (софісти і Сократ). 5. Філософія Платона та Аристотеля. 6. Елліністичний період античної філософії (стоїки, скептики, епікурейці). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с. 2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Дух і літера, 2020. 473 с. 3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с. 4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 1028 с

<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Записати у словник наступні поняття: карма, сансара, дхарма, Брахман, атман, Дао, монізм, дуалізм, еклектика, субстанція, софістика, логос, діалектика, метафізика, раціоналізм, космоцентризм, гілозоїзм, неоплатонізм, субстанція, атомістика, стоїцизм, епікуреїзм, стихійна діалектика, еманация.</p> <p>2. Напишіть есе з тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Софістика сьогодні. 2. Епікурейці чи стоїки, що б я обрав? 3. Сократ, Платон чи Аристотель, – якого вчителя обрав би я! 4. «Знищення одного є народження міншого» (Аристотель). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с. 2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Дух і літера, 2020. 473 с. 3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с. 4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 1028 с
--	---

Тема № 3. Філософія середніх віків та епохи Відродження

Перелік питань/завдань, що вноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика Середньовічного світогляду і філософії. 2. Особливості, етапи, представники східної та західної патристики. 3. Схоластика і містика. Проблема універсалій у Середньовічній філософії. 4. Взаємовідношення віри і розуму, філософії та теології у Фоми Аквінського та пізній схоластиці. 5. Філософські ідеї Відродження. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ліпич І.І. Особливості філософської системи Г.Спенсера. Політологічний вісник. Збірник наукових праць. К.: «ІНТАС», 2019. С.69-74. 2. Ліпич І.І. Філософські ідеї в культурі Київської Русі.-Інститут філософії НАНУ.«Філософська думка», Випуск №1 2021. С.58-63. 3. Людина в сучасному світі: колективна монографія : в трьох книгах / за загальною редакцією В.П. Мельника. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2012. 4. Основи філософських знань. Підручник. Для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст. / В.А.Буслинський, П.І.Скрипка. За ред. В.А.Буслинського. Львів: -Новий Світ – 2000, 2020.

<http://ns2000.com.ua/>

[wp-content/uploads/2019/10/Osnovy-filosofs-kykh-znan-.pdf](http://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Osnovy-filosofs-kykh-znan-.pdf)

5. Стрельник О.Н. Основи філософії. Підручник. 2014.

URL:

https://stud.com.ua/57168/filosofiya/osnovi_filosofiyi

Семінарське заняття (2 год.):

1. Основні риси та етапи розвитку середньовічної філософії.
2. Головні теологічні проблеми Середньовіччя та їх філософські інтерпретації.
3. Загальна характеристика філософії епохи Відродження.
4. Гуманізм та новий ідеал людини.
5. Натурфілософія і пантеїзм епохи Відродження.

1. Ліпич І.І. Особливості філософської системи Г.Спенсера. Політологічний вісник. Збірник наукових праць. К.: «ІНТАС», 2019. С.69-74.
2. Ліпич І.І. Філософські ідеї в культурі Київської Русі.-Інститут філософії НАНУ.«Філософська думка», Випуск №12021. С.58-63.
3. Основи філософських знань. Підручник. Для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст. / В.А.Буслинський, П.І.Скрипка. За ред. В.А.Буслинського. Львів: -Новий Світ – 2000, 2020. 352 с.
<http://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Osnovy-filosofs-kykh-znan-.pdf>
4. Стрельник О.Н. Основи філософії. Підручник. 2014. URL: <https://stud.com.ua/57168/filosofiya/osnovi-filosofiyi>

<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Записати у словник наступні поняття: реалізм, номіналізм, геоцентризм, універсалії, віра, воля, апологетика, патристика, схоластика, містика, антропоцентризм, пантеїзм, гуманізм, натурфілософія, геліоцентризм.</p> <p>2. Дайте власну творчу письмову відповідь на питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> Чому перший етап середньовічної філософії отримав назву – патристика? Чому в патристиці виділяють етап апологетики? Чи вірно, що будь-яка релігійна історіософська доктрина есхатологічна? Як змінюється бачення сутності людини від античності до середньовіччя? Чому проблема співвідношення віри і розуму є вихідною для середньовічної філософії? У чому полягають відмінності між теологією і релігійною філософією? Чому філософія епохи Відродження носила перехідний характер? Чому саме із діяльністю Н. Макіавеллі пов'язують появу політичної діяльності як професії? Які світоглядні орієнтири сформулювала доба Відродження? 	<ol style="list-style-type: none"> Ліпич І.І. Особливості філософської системи Г.Спенсера. Політологічний вісник. Збірник наукових праць. К.: «ІНТАС», 2019. С.69-74. Ліпич І.І. Філософські ідеї в культурі Київської Русі.-Інститут філософії НАНУ.«Філософська думка», Випуск №1 2021. С.58-63. Основи філософських знань. Підручник. Для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст. / В.А.Буслинський, П.І.Скрипка. За ред. В.А.Буслинського. Львів: –Новий Світ – 2000, 2020. 352 с. http://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Osnovy-filosofs-kykh-znan-.pdf Стрельник О.Н. Основи філософії. Підручник. 2014. URL: https://stud.com.ua/57168/filosofiya/osnovi_filosofi
--	--

Тема № 4. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія.

<p align="center">Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання</p>	<p align="center">Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси</p>
---	--

<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Світогляд та філософія Нового часу. Новоевропейська проблема побудови філософії науки. 2. Методологічна традиція емпіризму (Ф Бекон, Дж. Локк, Дж. Берклі, Д.Юм) 3. Раціонально-дедуктивна методологія (Р.Декарт, Б.Спіноза, Г.Лейбніц) 4. Специфіка німецької класичної філософії та її вплив на розвиток філософської думки XIX-XX ст.. 5. Трансцендентальна філософія І.Канта, її ключові проблеми. 6. Філософська система та метод Г.Гегеля. 7. Антропологічний матеріалізм і критика релігії Л.Фейербаха. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій. Київ : Генеза, 2017. 368 с. 2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Дух і літера, 2020. 473 с. 3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с. 4. Ліпич І.І. Особливості філософської системи Г.Спенсера. Політологічний вісник. Збірник наукових праць. К.: «ІНТАС», 2019. С.69-74. 5. Ліпич І.І. Філософські ідеї в культурі Київської Русі.- Інститут філософії НАНУ.«Філософська думка», Випуск №1 2021. С.58-63. 6.Людина в сучасному світі: колективна монографія : в трьох книгах / за загальною редакцією В.П. Мельника. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2012.
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Передумови формування та основні проблеми філософії Нового часу. 2. Емпіризм та раціоналізм. 3. Філософія Просвітництва і французького матеріалізму XVIII ст. 4. Філософія І.Канта. 5. Діалектика Г.В.Ф.Гегеля. 6. Характеристика антропологічного матеріалізму Л. Фойербаха. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій. Київ : Генеза, 2017. 368 с. 2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Дух і літера, 2020. 473 с. 3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с. 4. Ліпич І.І. Особливості філософської системи Г.Спенсера. Політологічний вісник. Збірник наукових праць. К.: «ІНТАС», 2019. С.69-74. 5. Ліпич І.І. Філософські ідеї в культурі Київської Русі.- Інститут філософії НАНУ.«Філософська думка», Випуск №1 2021. С.58-63. 6. Людина в сучасному світі: колективна монографія : в трьох

	книгах / за загальною редакцією В.П. Мельника. Львів :ЛНУ ім. І. Франка, 2012.
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Записати у словник наступні поняття: Просвітництво, Новий час, метафізика, природне право, сенсуалізм, теорія суспільного договору, емпіризм, раціоналізм, метод, діалектика, агностицизм, права людини, індукція, дедукція, субстанція, система, агностицизм, категоричний імператив, прогрес, антропологічний натуралізм, антиномія, розвиток, діалектика, закони діалектики.</p> <p>2. Дайте власну творчу письмову відповідь на питання:</p> <p>1. Обміркуйте сутність просвітницької</p>	<p>1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій. Київ : Генеза, 2017. 368 с.</p> <p>2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Дух і літера, 2020. 473 с.</p> <p>3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с.</p> <p>4. Ліпич І.І. Особливості філософської системи Г.Спенсера. Політологічний вісник. Збірник наукових праць. К.: «ІНТАС», 2019. С.69-74.</p> <p>5. Ліпич І.І. Філософські ідеї в культурі</p>

<p>ідеї <i>прогресу</i>. Які критерії прогресу? Яка роль людства в історичному процесі?</p> <p>2. Поясніть значення філософських теорій просвітників для сучасної теорії права.</p> <p>3. Порівняйте основні положення теорії суспільного договору у абсолютистській концепції Т.Гоббса та конституціоналістській концепції Дж. Локка.</p> <p>Охарактеризуйте Просвітницький деїзм (Вольтер) та атеїзм (Гольбах, Ламетрі)</p> <p>5. Розкрийте зміст просвітницької програми звільнення людини у трьох аспектах: інтелектуальному, політичному, релігійному</p>	<p>Київської Русі.-Інститут філософії НАНУ.«Філософська думка», Випуск №1 2021. С.58-63.</p> <p>6. Людина в сучасному світі: колективна монографія : в трьох книгах / за загальною редакцією В.П. Мельника. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2012.</p>
--	--

Тема № 5. Філософія 19-20 століття. Напрямки сучасної філософії

Перелік питань/завдань, що вноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи та ідеали класичної та некласичної західної філософії. 2. Причини переходу від класичного до некласичного філософствування. 3. Волонтаризм філософії А.Шопенгауера та Ф.Ніцше. 4. Розуміння філософствування та екзистенції за С.К'єркегором. 5. Основні тенденції розвитку сучасної західної філософії. 6. Найбільш впливові напрями та течії філософії заходу. Рациональна, ірраціональна та релігійна філософія у сучасній західній філософії. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с. 2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Дух і літера, 2020. 473 с. 3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с. 4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 1028 с

Семінарське заняття (2 год.):

1. Принципи та ідеали класичної та некласичної західної філософії.
2. Причини переходу від класичного до некласичного філософствування.
3. Волонтаризм філософії А.Шопенгауера та Ф.Ніцше.
4. Розуміння філософствування та екзистенції за С.К'єркегором.
5. Основні тенденції розвитку сучасної західної філософії.
6. Найбільш впливові напрями та течії філософії заходу.
7. Раціональна, ірраціональна та релігійна філософія у сучасній західній філософії.

1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с.

2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Дух літера, 2020. 473 с.

3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с.

4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горlach М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центручбової літератури, 2018. 1028 с

5. Основи філософських знань. Підручник онлайн.
URL:

<https://subject.com.ua/philosophy/osnovi/index.html>

6. Основи філософських знань. Підручник. Для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня – молодший спеціаліст. В.А. Буслинський, П.І. Скрипка. За ред. В.А. Буслинського. Львів: -Новий Світ – 2000||,

	2020. 352 с http://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Osnovy-filosofs-kykh-znan-.pdf
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Записати у словник наступні поняття: антропологія, герменевтика, онтологічна орієнтація, інтерпретація, прагматизм, позитивізм, емпіріокритицизм, махізм, верифікація, неопозитивізм, екзистенціалізм, дійсне і недійсне існування, помежова ситуація, відчуження, об'єктивація, комунікація, свобода, суб'єктивація, постмодернізм, дискурс, деконструкція, логоцентризм, діалогізм, саморегуляція.</p> <p>2. Підготувати творчу роботу (есе) на одну з наведених тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Свобода як умова розвитку науки. 2. "Хто не любить самоти, той не любить свободи, бо лише наодинці можна бути вільним" (А.Шопенгауер). 3. Ваше ставлення до концепції культури та історії О.Шпенглера. 4. Чинники, що спричинили прояви особливостей філософії у ХХ столітті. 5. "Людина є тим, чим вона хоче бути" (Ж.- П. Сартр) 6. Свобода - це всюдозволеність, чи відповідальність? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с. 2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Духі літера, 2020. 473 с. 3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с. 4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центручбової літератури, 2018. 1028 с 5. Основи філософських знань. Підручник онлайн. URL: https://subject.com.ua/philosophy/osnovi/index.html 6. Основи філософських знань. Підручник. Для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня – молодший спеціаліст. В.А. Буслинський, П.І. Скрипка. За ред. В.А. Буслинського. Львів: —Новий Світ – 2000, 2020. 352 с http://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Osnovy-filosofs-kykh-znan-.pdf

Тема № 6. Розвиток філософської думки в Україні.

<p align="center">Перелік питань/завдань, що вносятся на обговорення/опрацювання</p>	<p align="center">Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси</p>
---	--

Лекція (2 год.):

1. Витоки та передумови виникнення української філософської думки.
2. Філософія українського Відродження та Просвітництва. Філософія Г. Сковороди.
3. Академічна філософія в Україні.
4. Український романтизм (М. Гоголь, М. Костомаров, Т. Шевченко та ін.).
5. Філософія України другої половини XIX – початку XXI ст.

1. Сандюк Л.О. Основи філософії. Навчальний посібник. Київ. ЦНЛ2019. 412с.

2. Губерський Л. Філософія. Підручники для вузів. Фоліо. 2018. 621с.

3. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2020. 1028 с.

https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/gorlach_m_i_osn_ovi_filosofskikh_znan_filosofija_logika_etika_estetika_religieznavstvo_pidruchnik/27-1-0-3128

<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Витоки та передумови виникнення української філософської думки. 2. Філософія українського Відродження та Просвітництва. Філософія Г. Сковороди. 3. Академічна філософія в Україні. Український романтизм (М. Гоголь, М. Костомаров, Т. Шевченко та ін.). 4. Філософія України другої половини XIX – початку XXI ст. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сандюк Л.О Основи філософії. Навчальний посібник. Київ. ЦНЛ2019. 412с. 2. Губерський Л. Філософія. Підручники для вузів. Фоліо. 2018. 621с. 3. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2020. 1028 с. https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/gorlach_m_i_osnovi_filosofskikh_znan_filosofija_logika_etika_estetika_religieznavstvo_pidruchnik/27-1-0-3128
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Записати у словник наступні поняття: антеїзм, аскеза, евдеймонія, пантеїзм, споріднена праця, розумний егоїзм, український ренесанс, кордоцентризм.</p> <p>2. Дайте власну творчу відповідь на питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Яким чином національна філософія виявляє і обґрунтовує витоки, визначальні принципи національної культури? 2. Які критерії застосовуються для періодизації історії української філософії? 3. Покажіть взаємозв'язок філософської думки та потреб політичного життя, релігії та моралі в історії української культури. 4. «Життя є філософія і філософія є життя» - основна думка Г. Сковороди. Як він 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сандюк Л.О Основи філософії. Навчальний посібник. Київ. ЦНЛ2019. 412с. 2. Губерський Л. Філософія. Підручники для вузів. Фоліо. 2018. 621с. 3. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2020. 1028 с. https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/gorlach_m_i_osnovi_filosofskikh_znan_filosofija_logika_etika_estetika_religieznavstvo_pidruchnik/27-1-0-3128

Тема № 7. Онтологія як філософське вчення про буття. Діалектика.

<p>Перелік питань/завдань, що вноситься на обговорення/опрацювання</p>	<p>Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси</p>
---	---

<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософський зміст категорії буття. 2. Історичні етапи формування вчення про буття. Класичні та неklasичні підходи. 3. Структура буття: форми і рівні. Буття як єдність об'єктивної дійсності та дійсності людини. 4. Поняття про духовне та матеріальне буття. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с. 2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Духі літера, 2020. 473 с. 3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с. 4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центручбової літератури, 2018. 1028 с 5. Основи філософських знань. Підручник онлайн. URL:
--	---

	https://subject.com.ua/philosophy/osnovi/index.html
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <p>1. Філософський зміст категорії буття.</p> <p>2. Історичні етапи формування вчення про буття. Класичні та неklasичні підходи.</p> <p>3 Структура буття: форми і рівні. Буття як єдність об'єктивної дійсності та дійсності людини.</p> <p>4. Поняття про духовне та матеріальне буття.</p>	<p>1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с.</p> <p>2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Духі літера, 2020. 473 с.</p> <p>3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с.</p> <p>4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центручбової літератури, 2018. 1028 с</p> <p>5. Основи філософських знань. Підручник онлайн. URL: https://subject.com.ua/philosophy/osnovi/index.html</p>
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Записати у словник наступні поняття: онтологія, метафізика, діалектика, буття, субстанція, закон, матерія, рух, простір, час, догматизм, скептицизм, релятивизм, софістика, еклектика, детермінізм, індетермінізм.</p> <p>2. Підготуйте есе з наведених тем:</p> <p>1. Концепція інтуїтивного бачення буття як альтернатива науковому підходу.</p> <p>2. Як я розумію власне буття?</p> <p>3. Що характерне для мене – пристосування чи освоєння світу?</p> <p>4. «Всесвіт, це колосальне об'єднання всього існуючого, повсюдно являє нам лише матерію і рух» (П. Гольбах). «Ідеальне – це третій рід буття, що не збігається ані з матеріальним, ані з</p>	<p>1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с.</p> <p>2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Духі літера, 2020. 473 с.</p> <p>3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с.</p> <p>4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центручбової літератури, 2018. 1028 с</p> <p>5. Основи філософських знань. Підручник онлайн. URL: https://subject.com.ua/philosophy/osnovi/index.html</p>

психічним буттям» (С.Франк).	
------------------------------	--

Тема № 8. Свідомість як філософська проблема.

Перелік питань/завдань, що вносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
--	--

<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема походження і сутності свідомості у релігії, філософії та науці. 2. Природа свідомості: відображення і його форми. 3. Ознаки, структура та рівні свідомості. Функції свідомості 4. Самосвідомість: властивості та функції. 5. Психофізіологічні основи свідомості. Свідомість та мозок. 6. Феномен несвідомого у психіці людини, його природа, структура і функції. 7. Суспільна свідомість, її рівні та сфери. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сандюк Л.О Основи філософії. Навчальний посібник. Київ. ЦНЛ2019. 412с. 2. Губерський Л. Філософія. Підручники для вузів. Фоліо. 2018. 621с. 3. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2020. 1028 с. <p>https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/gorlach_m_i_osnovi_filosofskikh_znan_filosofija_logika_estetika_religieznavstvo_pidruchnik/27-1-0-3128</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософський зміст проблеми свідомості. 2. Концепції свідомості. 3. Атрибутивні властивості, функції та структура свідомості. 4. Конкретні форми проблеми свідомості. 5. Суспільна та індивідуальна свідомість. 6. Феномен ілюзорної свідомості. 7. Свідоме і несвідоме. Концепції несвідомого 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сандюк Л.О Основи філософії. Навчальний посібник. Київ. ЦНЛ2019. 412с. 2. Губерський Л. Філософія. Підручники для вузів. Фоліо. 2018. 621с. 3. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2020. 1028 с. <p>https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/gorlach_m_i_osnovi_filosofskikh_znan_filosofija_logika_estetika_religieznavstvo_pidruchnik/27-1-0-3128</p>

<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1.Записати у словник наступні поняття: свідомість, мислення, воля, пам'ять, несвідоме, підсвідоме, свідоме,самосвідомість, ідеальне,рефлексія.</p> <p>2.Підготовка рефератів з наведених тем: 1.Свідомість і особистість. 2.Свідомість і духовний світ людини.3.Свідомість і несвідоме. 4.Ментальність і свідомість: точки дотику. 5.Самосвідомість і несвідоме: проблема взаємозв'язку. 6. Свідомість, самосвідомість, підсвідомість:форми вияву. 7.Індивідуальна і суспільна свідомість:спільне й відмінне. 8.Еволюція розуміння несвідомого:фрейдизм. 9.Еволюція розуміння несвідомого:неофрейдизм. 10. Ідея несвідомого в художній культурі ХХст. 11. Творчі можливості свідомості.</p>	<p>1. Сандюк Л.О Основи філософії. Навчальний посібник. Київ. ЦНЛ2019. 412с.</p> <p>2. Губерський Л. Філософія. Підручником для вузів. Фоліо. 2018. 621с.</p> <p>3. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2020. 1028 с.</p> <p>https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/gorlach_m_i_osnov_i_filosofskikh_znan_filosofija_logika_etika_estetika_religieznavstvo_pidruchnik/27-1-0-3128</p>
---	--

Тема № 9. Філософія та логіка пізнання. Наука. Закони та методи логічного мислення.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
--	---

<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття методу й методології 2. Філософське усвідомлення світу, його сутність та проблеми 3. Свідомість як людський феномен 4. Соціально-практична природа пізнання 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с. 2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Духі літера, 2020. 473 с. 3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П.Барановська, 2015. 417 с. 4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 1028 с 5. Основи філософських знань. Підручник онлайн. URL: https://subject.com.ua/philosophy/osnovi/index.html
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття методу й методології 2. Філософське усвідомлення світу, його сутність та проблеми 3. Свідомість як людський феномен 4. Соціально-практична природа пізнання 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368с. 2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Дух і літера, 2020. 473 с. 3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с. 4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 1028 с 5. Основи філософських знань. Підручник онлайн. URL: https://subject.com.ua/philosophy/osnovi/index.html

Тема № 10. Суспільство як предмет філософського аналізу.

Перелік питань/завдань, щовиноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософський аналіз суспільства. Поняття соціального у філософії. 2. Суспільство як система; основні сфери суспільного життя та їх взаємозв'язок. 3. Людина і суспільство: проблеми соціалізації та соціальної адаптації в сучасному суспільстві.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с. 2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Духі літера, 2020. 473 с. 3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с. 4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центр

	учбової літератури, 2018. 1028 с
<p>Семінарське заняття (1 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософський аналіз суспільства. Поняття соціального у філософії. 2. Суспільство як система; основні сфери суспільного життя та їх взаємозв'язок. 3. Людина і суспільство: проблеми соціалізації та соціальної адаптації в сучасному суспільстві. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с. 2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Духі літера, 2020. 473 с. 3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с. 4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 1028 с 5. Основи філософських знань. Підручник онлайн. URL: https://subject.com.ua/philosophy/osnovi/index.html
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Записати у словник наступні поняття: гносеологія, епістемологія, гностицизм, агностицизм, «об'єкт» і «суб'єкт» пізнання, істина, хиба, інтуїція, критицизм, скептицизм, раціоналізм, емпіризм метод, проблема, гіпотеза, теорія, науковий факт.</p> <p>2. Підготовка рефератів з наведених тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пізнання як відображення і як конструювання світу. 2. Роль гіпотези в пізнанні. 3. Проблема як суперечність між знанням і дійсністю. 4. Сучасні теорії істини. Людина й істина як міра речей. 5. Концепція як визначений спосіб розуміння вищ. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с. 2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Духі літера, 2020. 473 с. 3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с. 4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 1028 с 5. Основи філософських знань. Підручник онлайн. URL: https://subject.com.ua/philosophy/osnovi/index.html

<p>6. Позараціональний досвід гносеології: інтуїтивне, містичне, релігійне, екзистенційне знання.</p> <p>7. Наука як дослідницька програма людства.</p> <p>8. Проблема критерію істини у філософії та науці. Інтуїція у процесі пізнання та творчості. 10. Проблема творчості в пізнанні.</p>	
---	--

Тема № 11. Філософська антропологія

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
--	---

<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Буття людини як фундаментальна проблема філософії. 2. Проблема походження людини. 3. Суттєві характеристики людини. Єдність біологічного, соціального та духовного. 4. Проблема життя та смерті, безсмертя та сенсу існування людини. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сандюк Л.О Основи філософії. Навчальний посібник. Київ. ЦНЛ2019. 412с. 2. Губерський Л. Філософія. Підручники для вузів. Фоліо. 2018. 621с. 3. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2020. 1028 с. 4. https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/gorlach_m_i_osnovi_filosofskikh_znan_filosofija_logika_eti_ka_estetika_religieznavstvo_pidruchnik/27-1-0-3128
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Буття людини як фундаментальна проблема філософії. 2. Проблема походження людини. 3. Суттєві характеристики людини. Єдність біологічного, соціального та духовного. 4. Проблема життя та смерті, безсмертя та сенсу існування людини. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сандюк Л.О Основи філософії. Навчальний посібник. Київ. ЦНЛ2019. 412с. 2. Губерський Л. Філософія. Підручники для вузів. Фоліо. 2018. 621с. 3. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2020. 1028 с. 4. https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/gorlach_m_i_osnovi_filosofskikh_znan_filosofija_logika_eti_ka_estetika_religieznavstvo_pidruchnik/27-1-0-3128

Завдання для самостійної роботи:

1.Записати у словник наступні поняття:

індивід, індивідуальність, особистість, соціалізація, комунікація, інтеріоризація, екстеріоризація, соціальна норма.

2.Підготувати реферати з наведених тем:

1. Психологія і проблема людини.
2. Проблема людини в екзистенціалізмі.
3. Проблема співвідношення біологічного та соціального в людині.
4. Потреби як фактор формування особистості.
5. Взаємодія інтересів суспільства й особистості.
6. Людина — найвища цінність суспільства.
7. Соціальні норми як фактор впливу суспільства на особистість
8. Специфіка розуміння особистості в різних типах культур.
9. Особистість та її свобода в поглядах світових релігій.
10. Проблема свободи й відповідальності особи на сучасному етапі розвитку світової цивілізації.
11. Проблеми життя та смерті наприкінці ХХ ст. і шляхи їх вирішення.
12. Діалектика взаємодії особистості та суспільства.

1. Сандюк Л.О Основи філософії. Навчальний посібник. Київ. ЦНЛ2019. 412с.

2. Губерський Л. Філософія. Підручник для вузів. Фоліо. 2018. 621с.

3. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2020. 1028 с.

https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/gorlach_mi_osnovi_filosofskikh_znan_filosofija_logika_etika_estetika_religieznavstvo_pidruchnik/27-1-0-3128

5. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Дух і літера, 2020. 473 с.

6. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с.

Тема № 12. Філософія культури. Релігія як феномен духовної культури.

Перелік питань/завдань, що вносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <p>1. Основні визначення і концепції культури. Форми культури.</p> <p>2. Філософія про історичні типи культур.</p> <p>3. Особливості та протиріччя сучасної світової цивілізації.</p>	<p>1. Сандюк Л.О Основи філософії. Навчальний посібник. Київ. ЦНЛ2019.412с.</p> <p>2. Губерський Л. Філософія. Підручник для вузів. Фоліо. 2018. 621с.</p> <p>3. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2020. 1028 с.</p> <p>4. https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/gorlach_m_i_osnovi_filosofskikh_znan_filosofija_logika_etika_estetika_religieznavstvo_pidruchnik/27-1-0-3128</p> <p>5. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Дух літера, 2020. 473 с.</p> <p>6. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Записати у словник наступні поняття: аксіологія, цінність, орієнтації, ідеали, оцінки, гуманізм, релігія.</p> <p>2. Підготовка рефератів з наведених тем:</p> <p>1. Проблема цінностей в історії філософії, в історії людської діяльності.</p> <p>2. Проблема критерію ціннісного вибору.</p> <p>3. Ціннісна свідомість: зміст, тенденції розвитку.</p> <p>4. Ціннісні орієнтації в структурі діяльності.</p> <p>5. Класифікація цінностей.</p> <p>6. Зміна цінностей на рубежі епох (XX – XXI ст.)</p> <p>7. Єдність і протистояння матеріальних і духовних цінностей.</p> <p>8. Пошук істини й правильність оцінки.</p>	<p>1. Сандюк Л.О Основи філософії. Навчальний посібник. Київ. ЦНЛ2019. 412с.</p> <p>2. Губерський Л. Філософія. Підручник для вузів. Фоліо. 2018. 621с.</p> <p>3. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2020. 1028 с.</p> <p>4. https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki/gorlach_m_i_osnovi_filosofskikh_znan_filosofija_logika_etika_estetika_religieznavstvo_pidruchnik/27-1-0-3128</p>

	<p>5. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Духі літера, 2020. 473 с.</p> <p>6. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с.</p>
--	---

Заочне відділення Тема № 1. Вступ в дисципліну «Основи філософських знань».

Перелік питань/завдань, що вносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософія як знання про світ 2. Філософія як гранично абстрактне мислення 3. Філософія як наука 4. Філософія як світогляд 5. Структура філософських знань 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гринів О. І. Філософія: курс лекцій для аспірантів. Львів : Тріада плюс, 2016. 364с 2. Гринів О. Історія української філософії. Львів : Тріада плюс, 2015. 302 с. 3. Довгань А. Філософія: лекційний курс для аспірантів технічних спеціальностей: (конспективний

	<p>виклад). Тернопіль: Видавництво ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 316 с.</p> <p>4. Сандюк Л.О Основи філософії. Навчальний посібник. Київ. ЦНЛ2019. 412с.</p> <p>5. Губерський Л. Філософія. Підручники для вузів. Фоліо. 2018. 621с.</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <p>1. Філософія як знання про світ</p> <p>2. Філософія як гранично абстрактне мислення</p> <p>3. Філософія як наука</p> <p>4. Філософія як світогляд</p> <p>5. Структура філософських знань</p>	<p>1. Гринів О. І. Філософія: курс лекцій для аспірантів. Львів : Тріада плюс, 2016. 364с</p> <p>2. Гринів О. Історія української філософії. Львів : Тріада плюс, 2015. 302 с.</p> <p>3. Довгань А. Філософія: лекційний курс для аспірантів технічних спеціальностей: (конспективний виклад). Тернопіль: Видавництво ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 316 с.</p> <p>4. Сандюк Л.О Основи філософії. Навчальний посібник. Київ. ЦНЛ2019. 412с.</p> <p>5. Губерський Л. Філософія. Підручник для вузів. Фоліо. 2018. 621с.</p>

<p>Завдання для самостійної роботи: Записати у словник наступні поняття: філософія, рефлексія, релігія, мистецтво, філософування, світогляд, категорії, метод, діалектика, феноменологія, герменевтика, трансцендентальний, міф, релігія, віра, релігійний культ, наука, монізм, дуалізм, плюралізм.</p> <p>Підготовка есе з таких тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чому в античності філософія розуміється як «любов до мудрості»? 2. Чому філософію називають вченням про призначення людини? 3. В чому полягає особливість філософського пояснення світу? <p>Підготовка рефератів з тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософія і наукова картина світу в ХХ ст. 2. Основні світоглядні орієнтації людини. 3. Особливості сучасного розуміння філософії. 3. Світогляд як спосіб орієнтації людини в світі. 4. Історичні типи світогляду. 5. Філософські типи світогляду. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горlach М.І. Філософія URL: http://ellib.org.ua/books/philosophy/fil4/index.html 2. Гринів О. І. Філософія: курс лекцій для аспірантів. Львів : Тріада плюс, 2016. 364с 3. Гринів О. Історія української філософії. Львів : Тріада плюс, 2015. 302 с. 4. Довгань А. Філософія: лекційний курс для аспірантів технічних спеціальностей: (конспективний виклад). Тернопіль: Видавництво ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 316 с. 5. Сандюк Л.О. Основи філософії. Навчальний посібник. Київ. ЦНЛ 2019. 412с. 6. Губерський Л. Філософія. Підручники для вузів. Фоліо. 2018. 621с. 7. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2020. 1028 с. https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/uchebnye_posobija_uchebniki_gorlach_m_i_osnovni_filosofskikh_znan_filosofija_logika_etika_estetika_religieznastvo_pidruchnik/27-1-0-3128
--	--

Тема № 5. Філософія 19-20 століття. Напрямки сучасної філософії

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
--	---

<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи та ідеали класичної та некласичної західної філософії. 2. Причини переходу від класичного донеокласичного філософствування. 3. Волюнтаризм філософії <p>А.Шопенгауера та Ф.Ніцше.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Розуміння філософствування та екзистенції за С.К'єркегором. 5. Основні тенденції розвитку сучасної західної філософії. 6. Найбільш впливові напрями та течії філософії заходу. 7. Раціональна, ірраціональна та релігійна філософія у сучасній західній філософії. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с. 2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Дух і літера, 2020. 473 с. 3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с.
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи та ідеали класичної та некласичної західної філософії. 2. Причини переходу від класичного донеокласичного філософствування. 3. Волюнтаризм філософії <p>А.Шопенгауера та Ф.Ніцше.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Розуміння філософствування та екзистенції за С.К'єркегором. 5. Основні тенденції розвитку сучасної західної філософії. 6. Найбільш впливові напрями та течії філософії заходу. <p>Раціональна, ірраціональна та релігійна філософія у сучасній західній філософії.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с. 2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Дух і літера, 2020. 473 с. 3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с. 4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 1028 с

<p>Завдання для самостійної роботи: Записати у словник наступні поняття: антропологія, герменевтика, онтологічна орієнтація, інтерпретація, прагматизм, позитивізм, емпіріокритицизм, махізм, верифікація, неопозитивізм, екзистенціалізм, дійсне і недійсне існування, помежова ситуація, відчуження, об'єктивація, комунікація, свобода, суб'єктивація, постмодернізм, дискурс, деконструкція, логоцентризм, діалогізм, саморегуляція.</p> <p>Підготувати творчу роботу (есе) на одну з наведених тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Свобода як умова розвитку науки. 2. "Хто не любить самоти, той не любить свободи, бо лише наодинці можна бути вільним" (А.Шопенгауер). 3. Ваше ставлення до концепції культури та історії О.Шпенглера. 4. Чинники, що спричинили прояви 5. особливостей філософії у XX столітті. 6. "Людина є тим, чим вона хоче бути" (Ж.- П. Сартр) 7. Свобода - це вседозволеність, чи відповідальність? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с. 2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Дух і літера, 2020. 473 с. 3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с. 4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 1028 с
---	---

Тема № 9. Філософія та логіка пізнання. Наука. Закони та методи логічного мислення.

Перелік питань/завдань, що вносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Не передбачено	-
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <p>1. Поняття методу й методології</p> <p>2. Філософське усвідомлення світу, його сутність та проблеми</p> <p>3. Свідомість як людський феномен</p> <p>4. Соціально-практична природа пізнання</p> <p>1.</p>	<p>1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368с.</p> <p>2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Дух і літера, 2020. 473 с.</p> <p>3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с.</p> <p>4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центручбової літератури, 2018. 1028 с</p> <p>5. Основи філософських знань. Підручник онлайн. URL: https://subject.com.ua/philosophy/osnovi/index.html</p>

Завдання для самостійної роботи:

1. Записати у словник наступні

поняття: гносеологія,
епістемологія,
гностицизм, агностицизм,
«об'єкт» і «суб'єкт» пізнання,
істина, хиба, інтуїція,
критицизм, скептицизм,
раціоналізм, емпіризм метод,
проблема, гіпотеза, теорія, науковий
факт.

2. Підготовка рефератів з наведених тем:

1. Пізнання як відображення і як конструювання світу.
2. Роль гіпотези в пізнанні.
3. Проблема як суперечність між знанням і дійсністю.
4. Сучасні теорії істини. Людина й істина як міра речей.
5. Концепція як визначений спосіб розуміння вищ.
6. Позараціональний досвід гносеології: інтуїтивне, містичне, релігійне, екзистенційне знання.
7. Наука як дослідницька програма людства.
8. Проблема критерію істини у філософії та науці.
9. Інтуїція у процесі пізнання та творчості.
10. Проблема творчості в пізнанні.

1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с.

2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Дух і літера, 2020. 473 с.

3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с.

4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 1028 с

5. Основи філософських знань. Підручник онлайн.

URL:

<https://subject.com.ua/philosophy/osnovi/index.html>

Тема № 10. Суспільство як предмет філософського аналізу.

Перелік питань/завдань, що вносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософський аналіз суспільства. Поняття соціального у філософії. 2. Суспільство як система; основні сфери суспільного життя та їх взаємозв'язок. 3. Людина і суспільство: проблеми соціалізації та соціальної адаптації в сучасному суспільстві. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с. 2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Духі літера, 2020. 473 с. 3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с. 4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 1028 с 5. Основи філософських знань. Підручник онлайн. URL: https://subject.com.ua/philosophy/osnovi/index.html
<p>Семінарське заняття (1 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософський аналіз суспільства. Поняття соціального у філософії. 2. Суспільство як система; основні сфери суспільного життя та їх взаємозв'язок. 3. Людина і суспільство: проблеми соціалізації та соціальної адаптації в сучасному суспільстві. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с. 2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Духі літера, 2020. 473 с. 3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с.

<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1.Записати у словник наступні поняття: соціум, суспільство, соціальна структура, соціальна стратифікація, соціальнообільність</p> <p>2.Підготувати реферати з наведених тем: 1.Суспільний ідеал і проблема соціального вибору. 2.Соціальний прогрес та його рушійні сили. 3.Соціально-екологічні наслідки глобалізації. 4.Сучасні концепції про типологію суспільного поступу. 5.Діяльність як спосіб існування соціального. 6.Традиції як форми соціального відтворення. 7.Особливості соціальної структури українського суспільства. Національна самосвідомість і світогляд. 8. Специфіка формування українського менталітету.</p>	<p>1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія : курс лекцій / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. Київ : Генеза, 2017. 368 с.</p> <p>2. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття : вибрані філософські етюди. Київ : Духі літера, 2020. 473 с.</p> <p>3. Баумейстер А. Буття і благо : монографія / Андрій Баумейстер. Вінниця : Т.П. Барановська, 2015. 417 с.</p> <p>4. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. та ін. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 1028 с</p> <p>5.Основи філософських знань. Підручник онлайн. URL: https://subject.com.ua/philosophy/osnovi/index.html</p>
--	--

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Взаємодія з людьми, загальнокультурна грамотність, здатність до навчання, здатність логічно обґрунтовувати позицію, навички усного та письмового спілкування, вміння слухати і запитувати, формування власної думки та ін.

Форми та методи навчання

Методи навчання: пояснювально-ілюстративні методи з використанням мультимедійних презентацій та проблемні методи навчання із застосуванням: лекцій з використанням наочності та ТЗН; активних форм проведення семінарських занять; вирішення тестів та практичних завдань; написання та обговорення есе; конспектування першоджерел з аналізом та інтерпретацією філософських текстів. Інтерактивні методи навчання (круглі столи з проблемних питань філософії, робота в малих групах, аналіз конкретних ситуацій (case study), рольові ігри, участь в конференціях, навчальна дискусія, дебати, аналіз конкретних ситуацій, обговорення, презентації, міні-лекції, ситуаційні дослідження та інші.

Порядок та критерії оцінювання

Система оцінювання знань студентів проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Надслучанському інституті Національного університету водного господарства та природокористування.

Для оцінювання знань студентів передбачається проведення поточного та підсумкового контролю знань за ЄКТС.

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі методи оцінювання знань:

- письмові п'ятихвилинки по філософських категоріях;
- оцінка за доповідь на семінарському занятті;
- поточне тестування після вивчення кожного змістовного модуля;
- оцінка за опрацювання першоджерел;
- модульні контрольні роботи;
- оцінка за самотійну роботу;
- підсумковий екзамен.

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати завдання пов'язане із пошуком інформації стосовно вибраної професійної діяльності, оформити у презентаційний вигляд та представити-захистити перед колективом студентів групи; вчасно здати модульні контролі знань. Розподіл обов'язкових балів, що присвоюються студентам.

Модуль 1 – поточне				Модуль 2 – поточне				Бонусні бали	Підсумковий модульний контроль	Сума (екзамен)
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
опитування та СРС				опитування та СРС				10	40	100
6	6	6	6	7	6	6	7			

Студенти мають можливість отримати додаткові бали (бонуси) за виконання самосійної роботи (до 8 балів), участь у конференціях, круглих столах, конкурсах есе (до 10 балів).

Дисципліна закінчується екзаменом, тому результати складання модульних контролів можуть зараховуватись як підсумковий контроль Два модульні контролі проходять у формі тестування на навчальній платформі Moodle. Кожний модульний контроль містить по 100 запитань різного рівня складності: перший рівень – 40 запитань по 0,2 бала, другий рівень – 40 запитання по 0,2 бала, третій рівень – 20 запитання по 0,2 бали. Усього – 20 балів за кожен модуль.

Для забезпечення об'єктивного оцінювання студентам надається право подавати в письмовій формі апеляційну скаргу про незгоду з отриманими балами. Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру щодо філософських, морально-естетичних, суспільно-історичних проблем, практичного вирішення проблем професійної діяльності: існування людини в інформаційному суспільстві; можуть залучатися до участі у конкурсі есе, філософській олімпіаді, написання наукових тез і

статей з тематики курсу та до участі у міжнародних, всеукраїнських конференціях та олімпіадах.

Інформаційні ресурси

1. Електронний каталог бібліотеки філософського факультету Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка. [Електронний ресурс]. Режим доступу

http://philosophy.univ.kiev.ua/ua/view/lib_cat_ph/6/6/6

2. Методичні матеріали факультету історії та філософії Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://www.philosophy.onu.edu.ua/newsite/method.htm>

3. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

4. Цифровий репозиторій Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова. Тема: «Філософія». [Електронний ресурс]. Режим доступу

<http://eprints.kname.edu.ua/view/subjects/d=5F6.html>

Рекомендована література

Базова

1. Петрушенко В.Л. Філософія: Підручник. 4-те вид. Львів, 2006.
2. Причепій Є.М. Філософія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Є.М. Причепій, А.М. Черній, Л.А. Чекаль. 2.вид., випр., доп. К.: Альма матер, 2007.
3. Філософія. Навчальний посібник. За ред. І.Ф. Надольного. К., 2006.
4. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. / За ред. Л.В. Губерського. К.: Знання, 2009.

Допоміжна

1. Наконечна О.П., Гаєвська С.Р. Методичні вказівки та плани семінарських занять з дисципліни «Філософія» для студентів всіх напрямів підготовки НУВГП денної форми навчання / [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://ep3.nuwm.edu.ua/2208/1/045-132.pdf>

2. Наконечна О.П. Методичні рекомендації до вивчення теми: «Філософська думка України» на семінарських заняттях з дисципліни

«Філософія» для студентів всіх напрямів підготовки НУВГП / [Електронний ресурс]. Режим доступу

<http://ep3.nuwm.edu.ua/2728/1/06-07-144.pdf>

3. Гаєвська С.Р. Методичні рекомендації до вивчення теми «Історичні типи філософії» на семінарських заняттях з дисципліни «Філософія» для студентів всіх спеціальностей НУВГП денної форми навчання / [Електронний ресурс].

Режим доступу <http://ep3.nuwm.edu.ua/5771/1/06-07-149.pdf>

4. Наконечна О.П. Методичні рекомендації до вивчення теми «Пізнання як філософська проблема» на семінарських заняттях з дисципліни «Філософія» для студентів усіх спеціальностей НУВГП денної форми навчання. [Електронний ресурс]. Режим доступу

<http://ep3.nuwm.edu.ua/7470/1/06-07-153.pdf>

5. Горський В.С. Історія української філософії: Навч. Посібник. К.: Наукова думка, 2001.

6. Історія української філософії: Навчальний посібник / Русин М. Ю., Огородник І. В. та ін. К.: ВПЦ «Київський університет», 2008.

7. Наконечна О.П., Гаєвська С.Р., Яськів Б.І., Храпко П.Ю. Дистанційний курс з дисципліни «Філософія (релігієзнавство, логіка)» – Рівне: НУВГП, 2013. 236 с.

8. Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: онтологія людини. Навч. посібник. К., 1995.

9. Філософія. Курс лекцій. За ред. Бичка І.В. К., 2002.

10. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: Підручник / В.Г. Кремень, В.В. Ільїн. К.: Книга, 2005. — 528 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу <https://kafedrafil.files.wordpress.com/2012/09/kremen.pdf>

10. Філософія: навч. посіб. / М.Л. Шумка, Т.В. Гончарук, Л.П. Мокряк, О.М. Рудакевич. Тернопіль: Підручники й посібники, 2010.

11. Філософія: світ людини. Курс лекцій: навч. посібник / В.Г. Табачковський, М.О. Булатов, Н.В. Хамітов та ін. К.: Либідь, 2003.

12. Ящук Т.І. Філософія історії: Курс лекцій. Навч. посібник. К.: Либідь, 2004.

13. Залужна А.Є., Веремейчик С.В. Особливості взаємозв'язку духу, душі та тіла в релігійно-антропологічних поглядах В.Ф. Войно-

Ясенцького. Освітній дискурс: збірник наукових праць. Випуск 21 (3). 2020. С.41-52.

14. Веремейчик С. Душа як об'єкт філософського та святоотцівського аналізу. Науковий вісник «Гілея: зб. наук. праць. Київ : Видавництво Гілея, 2020. Вип. 154 (3). С. 159–164.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядоку ліквідації академічних заборгованостей у Надслучанському інституті».

Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Перездача модульних контролів здійснюється згідно

Оголошення стосовно

дедлайнів задачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://md.lis.institute/course/view.php?id=38>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про неформальну освіту.

На ресурсі

<https://www.skeptic.in.ua/integrity/?fbclid=IwAR2TE9zaoPiVjFfH281AqWC B4SI16GICpmjfto6CvZ0eAN7efPpMM7LmuHY> студенти зможуть знайти:

офіційні документи і рекомендації, ФБ, Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні, вебінари, короткі відеопоради студентам, аналітика, книжки, монографії, системи виявлення текстових запозичень, кодекси етики, академічне письмо, дискусії, інфографіка.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання курсу долучені викладачі кафедри.

Правила академічної доброчесності

Усі здобувачі виконані навчальні завдання самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через платформу

MOODLE

В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Оновлення

За ініціативою викладача зміст даного курсу планується оновлювати щорічно. Студенти також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно проблем, пов'язаних з формуванням світоглядної культури особистості або специфікою професійної. За таку ініціативу студенти можуть отримати додаткові бали.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

В Надслучанському інституті розроблені процедури для реалізації права здобувачам на академічну мобільність:

- Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Надслучанського інституту
- Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Надслучанському інституті
- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів

України від 12 серпня 2015 року № 579

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

Лектор

Вибойчик Оксана Остапівна